

ТЕСТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

јун 2011.

Шифра кандидата: _____

1. *Први књижевни језик свих словенских народа је:* 1 поен
старословенски (језик)
2. *Наведите назив дела на народном језику чијим је штампањем Вук Караџић започео остваривање идеје о увођењу народног језика у књижевност:* 1 поен
Српски рјечник (речник)
3. *Издвојте два гласа који не припадају датој групи зубних (денталних) сугласника:* 1 поен
д, т, ж, ш, з, с, ц.
ж, ш
4. *Напишите које су две гласовне промене извршене у речима:* 1 поен
ишчупати једначење (сугласника) по звучности; једначење (сугласника) по месту (начину) творбе (артикулације, изговора)
маићу јотовање; једначење (сугласника) по месту (начину) творбе (артикулације, изговора)
5. *Глаголе посматрати, поћи, поранити, поскакивати, поништити, повести – разврстајте према глаголском виду:* 1 поен
а) свршени: поћи, поранити, поништити, повести
б) несвршени: посматрати, поскакивати
6. *Подвуците заменице у следећој реченици:* 1 поен
Можда би неки од њих учинио да на њега ја сасвим заборавим.
7. *Према позитиву придева строг, висок, добар, далек наведите:* 1 поен
а) компаратив *строжи, виши, бољи, даљи*
б) суперлатив *најстрожи, највиши, најбољи, најдаљи*

8. Издвојите суфиксе у речима *возач, дизалица, зечић, кромпириште, клобучак*: 1 поен
возач -АЧ, дизалица -ИЦА, зечић -ИЋ
кромпириште -ИШТЕ, клобучак -АК
9. Одредите синтаксичку функцију (службу) реченичних чланова у следећој реченици: 1 поен
Угледни вишеградски Турци седели су предвече на капији подвијених ногу.
Угледни вишеградски Турци **субјекат**
седели су **предикат**
предвече **(прилошка, глаголска) одредба за време**
на капији **(прилошка, глаголска) одредба за место**
подвијених ногу **(прилошка, глаголска) одредба за начин**
10. Подвуците зависне реченице и одредите њихову значењску врсту: 1 поен
 а) Свици лете између маслина које бацају велику сенку.
врста: односна (релативна)
 б) Вода је била замућена од кише иако је био тек крај лета.
врста: допусна (концесивна)
11. Термин синтагма означава: 1 поен
 а) део граматике
б) синтаксичку јединицу
 в) фразеолошку јединицу
 (Заокружите слово испред тачног одговора.)
12. У ком надежу се налази подвучена предлошко-падежна конструкција: 1 поен
Половином августа Аустријанци су ушли у Сарајево.
у акузативу (акузатив)
13. Речи песница и шака су: 1 поен
 а) антоними **б) синоними** в) хомоними
 (Заокружите слово испред тачног одговора.)
14. Напишите правилно, поштујући правопис и интерпункцију, следећу реченицу: 1 поен
Милорад Павић писац чувеног хазарског речника умро је у Београду 30 новембра 2009 године истог дана и месеца када и Милош Црњански.
Милорад Павић, писац чувеног „Хазарског речника“, умро је у Београду 30. новембра 2009. године, истог дана и месеца када и Милош Црњански.
15. Фразеолошки израз *даске које живот значе* има значење: 1 поен
 а) кров над главом, кућа
б) позориште
 в) подни паркет
 (Заокружите слово испред тачног одговора.)

16. Дата су дела из народне књижевности, а ви их разврстајте у одговарајуће жанровске групе: **1 поен**
Златна јабука и девет пауница, Женидба Милића Барјактара, Српска девојка, Ропство Јанковић Стојана
 Балада: *Женидба Милића Барјактара*
 Епска песма: *Ропство Јанковић Стојана*
 Бајка: *Златна јабука и девет пауница*
 Лирска песма: *Српска девојка*
17. Уз наведене песме допишите имена народних певача од којих их је Вук записао: **1 поен**
Бановић Страхиња *Старац Милија*
Бој на Мишару *Филип Вишњић*
18. Религиозно-књижевни списи на библијске теме које је црква одбацила или забранила јер су у супротности са традицијом библијског канона зову се **апокрифи**. **1 поен**
19. Радња ове приповетке одвија се на острву. Главни јунак **Јурај (Јурај Лукешић, Јурета)** (наведите име јунака) **враћа се са пловидбе и сазнаје да је девојка којом је хтео да се ожени умрла. Из очаја га спасава мајка која му казује свој сан, у којем му мртва драга даје благослов да се ожени њеном сестром. Назив приповетке је *Поварета*, а њен аутор је **Симо Матавуљ**. Ова приповетка припада књижевној епохи **реализма (натурализам)**.**
20. *Био је миран. Пошао је био рано и надао се да ће пре мрака стићи до Варадина, где су имали да му се прикључе остали делови пука. Пук се скупљао из разних села славонских и сремских, да би под његовим вођством пошао у град Печуј, где је имао да издржи преглед пре него што га упуте да стигне логоре Карла Лотаринскога, који је био иступио своје претходнице на Рајну, до Штукитата, под командом генерала фелдмаршала барона Јохана Беренклау (...)* **Био је прошао са породицом, дуж Дунава и дуж Тисе, скоро сва већа места, тргујући заједно с братом, све док се није оженио и вратио у војску.** **1 поен**
Назив дела: *Сеобе*
Век у коме се одвија радња дела: 18. век
21. **Књижевни јунаци *Раскољников, Соња Мармеладов, Дмитриј, Смердјаков, старац Зосима* налазе се у два романа познатог писца **Фјодор М. Достојевски (Достојевски)** (наведите име и презиме писца). **Овај писац стварао је у епохи **реализма** (наведите назив епохе).** **1 поен****
22. **Поред песничких збирки наведите имена и презимена писаца:** **1 поен**
 а) *Цвеће зла* **Шарл Бодлер**
 б) *Тражим помиловање* **Десанка Максимовић**
 в) *Ђулићи* **Јован Јовановић Змај**
23. **У историји књижевности описана су велика пријатељства. И поред свих међусобних разлика, ови јунаци су били нераздвојни:** **1 поен**
 Енкиду и **Гилгамеш**; Санчо Панса и **Дон Кихот**.

24. Овај писац рођен је у Босанској Крајини и у свом делу *Баишта сљезове боје* (наведите назив дела) жели да напише „златну бајку о људима“. Дело посвећује пријатељу Зији Диздаревићу који је погинуо у рату. Главни јунаци овог носталгичног призивања детињства су (заокружи тачан одговор): 1 поен
- а) отац и син
б) два брата
в) деда и унук
г) мајка и син
25. Заокружите дела која припадају епици као књижевном роду: 1 поен
- а) *Кора*
б) *Корени*
в) *Рани јади*
г) *Балкански шпијун*
д) *Први пут с оцем на јутрење*
26. Наведите називе строфа по броју стихова: 1 поен
- од пет стихова **квинта**
од осам стихова **октава**
27. Поред имена писаца упишите назив књижевне епохе којој припадају: 1 поен
- а) Лаза Костић **романтизам**
б) Милан Ракић **симболизам (модерна)**
в) Стеван Сремац **реализам**
28. Заокружите слова испред два књижевна текста заснована на алегији: 1 поен
- а) *Данга*, Радоје Домановић
б) *Писмо Харалампију*, Доситеј Обрадовић
в) *Долап*, Милан Ракић
г) *Ђулићи*, Јован Јовановић Змај
29. Пошто је протеран из своје родне Фиренце, песник Данте Алигијери (Данте) (упишите име и презиме) написао је *троделни религиозни спев Божанствена комедија* (упишите назив дела) у којем је, између осталог, опевао у танчине какве казне стижу грешнике – а пошто су се међу грешницима нашли и многи његови непријатељи, то је била његова својеврсна **освета**. 1 поен
30. *Срце моје, срце лудо,
шта ти мислиш с плетивом?
ко плетиља она стара,
дан што плете ноћ опара,
међу јавом и мед сном.* 1 поен

Подвучени стих је пример за стилску фигуру **поређење / компарација** (упишите назив стилске фигуре).